

CATECHISMUS ZONDAG 24 VRAAG 64

THEMA: VAN DE RECHTVAARDIGING

DE VRAAG NAAR DE RELATIE TUSSEN DEZE LEER EN ONS LEVEN

Het ging immers over de goede werken. Of die goede werken ook niet een stuk, of een stukje kunnen zijn van onze gerechtigheid voor God. Daarop werd afwijzend gereageerd.

En ook op de vraag van: Ja maar, het is toch duidelijk dat in de Schrift gesproken wordt van een beloning. En dat de Heere Jezus daar zelf ook over sprak: "Eén beker koud water, aan één van Mijn discipelen gegeven, en het zal vergolden worden". Zo zijn er nog zoveel plaatsen te noemen. Wat is dát dan?

Toen heeft de onderwijzer gezegd: "Dat is niet een loon naar verdienste, maar dat doet de Heere uit genade". Want als Hij die goede werken echt zou wegen in de weegschaal van Zijn gerechtigheid en volmaakte heiligheid, dan zou Hij er ons ook om moeten straffen.

Heeft de profeet Jesaja niet gezegd, zelfs onze GERECHTIGHEDEN zijn als een wegwerpelijk kledingstuk. Er hoeft maar één gedachte bij te komen van eigen eer, eigen ik, dan is het al niet meer tot eer van God. Dan is het ook al niet meer volmaakt uit het geloof. Dan is het ook al weer niet naar Gods Wet, waarin we Hem toch boven álles behoren te eren.

Dus ook al die tegenwerpingen, en die tussenvoegsels, tussenvragen, moesten daartoe dienen, om de gemeente écht te doordringen van het feit, als het gaat om de vraag: Hoe

CATECHISMUS ZONDAG 24 VRAAG 64

ben ik rechtvaardig voor God, dan is dat alleen door het geloof - zacht gezegd, hard gezegd - in de gerechtigheid van een Ander. Want ook dat geloof zélf is de grond niet. Dat is het middel waardoor ik de troost ontvang, dat Christus ook mijn Gerechtigheid is. En dat de wet mij nu niet meer zal vervloeken. Want voor eenieder die in Christus is, geldt, Hij is een nieuwe schepping; en: Gij zijt in Hem volmaakt, die het Hoofd is.

Nu komt daar een laatste vraag.

Een heel actuele vraag. Want we zullen merken, herkennen aan bepaalde dingen, dat die vraag ook nu nog mee doet, dat hij nog leeft.

"Maakt deze leer, déze leer." Dus, laten we zeggen: Niet de Roomse leer waar de verdienste van de goede werken wordt gepropageerd, of al die andere leringen waarbij de mens toch door middel van zijn eigen daden, zijn aandeel, gerechtigheid bij God kan verwerven. Ook niet door al die andere voorstellingen die er zijn. Maar, déze leer, waarbij God op het hoogst verheerlijkt, en de mens op het diepst vernederd wordt. Waar alles louter, dat wil zeggen puur, genade is. Waarin ons verkondigd wordt, niet een serie opgaven, maar waarbij wij overstromd worden door Gods gaven. Zodat wij ten ene male in dat stuk, in die leer, uit genade zalig worden. Niet uit de werken, maar door het geloof. En dat is Gods gave. Want het is God die in u werkt, beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen.

Als dat nu zo is, laten we er dan eens vanuit gaan dat deze vraag oprecht bedoeld wordt.

Er zijn veel mensen, die kunnen het niet uitstaan - en dat is onze verdorven natuur eigen - om nu echt uit genade zalig te worden. Of zoals mijn grootvader wel eens zei: "Met mijn armen over mijn darmen. Waar ik nu nog geen knoop van mijn jas voor los of vast hoeft te maken". Maar echt uit genade alleen! Niet omdat ik het wil, maar omdat Gód het wil, en omdat Hij het dóét!

En die leer wekt verzet. Die leer maakt dat er schampere opmerkingen worden gemaakt. Dat die leer de schuld krijgt van zorgeloosheid en goddeloosheid te kweken onder de mensen, onder de christenen. Dat werd al gedaan op de Dordrechtse Synode, toen het ging over de leer van de predestinatie, de voor-verordining. Toen zeiden de Remonstranten al: Die leer maakt ijskoude mensen. Die leer zorgt ervoor dat de mensen maar zorgeloos en goddeloos er op los leven, en dat ze zeggen: Als we niet uitverkoren zijn doet het er toch niet toe, als we wel uitverkoren zijn doet het er óók niet toe. Het blijft allemaal hetzelfde. En die vijandige Remonstranten zeiden: Jullie hebben zo'n vervloekte leer, dat jullie leren dat jong gestorven kindertjes, van de borsten van moeder worden afgescheurd, en zo in de verdoemenis worden geworpen als ze niet uitverkoren zijn, of, omdat ze niet uitverkoren zijn.

Toen hebben onze vaders dat ver naast zich neergeworpen, en gezegd dat het zo niet is.

Nu, zoals het met dat stuk van de leer ging, zo gaat het ook met dit stuk van de leer, de rechtvaardiging van de zondaar, zijnerzijds, om niet! Ook daar komen diezelfde bedenksels weer naar voren van: Als het dan zó is, nu, dan kun je ook maar raak leven. Dan kun je maar in zorgeloosheid je weg gaan, want er is toch niets meer te verdienen. De prikkel is er uit. En een mens heeft nu eenmaal een prikkel nodig. Maar als je zegt

CATECHISMUS ZONDAG 24 VRAAG 64

dat de beloning uiteindelijk óók nog enkel genade is, nu ja, dan voelen de mensen zich niet meer aangespoord, niet meer aangedreven om goede werken te doen, en goede werken voor te staan.

Ik zei al, er zijn mensen die dat puur vijandig benaderen. Die hun diepe minachting - al zijn het christenmensen, dat wil zeggen, al gaan ze naar de kerk - daar openlijk over uitspreken, en zeggen: "Ik walg van die leer. Ik moet er niets van hebben. En het zal er wel zeker op aan komen dat we dít en dát, en dat wíj antwoord geven, en dat wíj geloven, en dat wíj zus en zo".

Er zijn er ook die vanuit een diepe ernst deze vraag stellen. Die niet zomaar, met als achtergrond een stuk boosheid tegen God en Zijn Woord, en tegen de leer van de profeten en apostelen, zich uiten. Maar die zich toch bezorgd voelen.

Je zou zeggen: Is dat terecht? Nu ja, daar zullen we nog op letten, of dat terecht is. In ieder geval, wij weten - je hebt het horen lezen uit 1 Timotheüs - dat er in de brieven van de apostelen, het hele Woord trouwens, ernstig gewezen wordt om niet meer te leven zoals de heidenen leefden. Om niet meer te doen zoals men eertijds deed.

En als dan blijkt dat christenen wel zo deden, zoals ze vroeger deden, dan zegt Paulus: "Gij hebt Christus alzo niet geleerd". Dus, wij merken wel degelijk in het Woord van God heel veel vermaningen en opwekkingen. Er worden ook in de Schrift duidelijk bepaalde zonden genoemd. In Timotheüs kun je merken, gaat het ook over opgeblazenheid, twistvragen, woordenstrijd, uitingen van het verdorven verstand, enzovoorts. Over de begeerlijkheden en verleidingen van de rijkdom, en de geldgierigheid. "Maar gij o mens Gods, vlied deze dingen, en jaag naar gerechtigheid, godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid. Strijd de goede strijd van het geloof, grijp naar het eeuwige leven, tot hetwelk gij ook geroepen zijt".

Nu, dat is toch geen kleinigheid? Als je dát allemaal leest, dan zeg je: Wij hoeven ons niet zomaar te laten zeggen: "O, die leer maakt zorgeloze en goddeloze mensen".

Laten we eens trachten hier wat dieper op in te gaan.

Zoals wij nu als Adamskinderen geboren worden, komt het al gauw uit in ons leven, hoe zorgeloos wij zijn. En ook, hoe goddeloos.

Ik spreek nu even in het algemeen. Want het kan ook zijn dat wij van onze kindse dagen de Heere mogen vrezen, en Hem toebehoren, en in Zijn wegen wandelen. Zoals een Obadja, en een Timotheüs, en vele anderen. Maar je merkt, in het algemeen genomen, hoe zorgeloos wij van nature zijn, en, hoe goddeloos.

Nu weet ik wel, dat kan verschillend zijn voor ieder mens. De ene tijd kenmerkt zich meer door goddeloosheid en zorgeloosheid van 'na ons de zondvloed', dan de andere tijd. Er kan ook een tijd zijn dat in bepaalde verhoudingen nog sterk meesprekt de opvoeding, het gezag, enzovoorts. Zodat mensen, ook jonge mensen, zich daaraan als het ware automatisch onderwerpen. Misschien wel met de nodige voetangels, klemmen, schokken, maar toch, dat men zich daaraan onderwerpt.

Dat is op zich niet verkeerd. Want de Heere geeft in Zijn Woord aan dat wij onze ouders zullen gehoorzamen, en dat wij ook op de ouderen zullen letten. Omdat zij spreken vanuit een grotere ervaring in dit leven dan de jongeren.

Maar het kan ook, wanneer we in een tijd leven dat veel van die dingen nog een grote

CATECHISMUS ZONDAG 24 VRAAG 64

invloed uitoefenen op de mensen, en op de jonge mensen voornamelijk, dan kan het ook zijn dat bij nader onderzoek blijkt, dat het toch niet meer is dan een vorm. Hoe waardevol die vorm op zichzelf ook kan zijn. Maar dat je in de gesprekken opmerkt dat men dood is, geestelijk dood, en niets hoort. In ieder geval is dit dan prijselijk, dat men, hoe dood en ongeestelijk ook, zich bevindt onder het Woord van God. De middelen die de Heere heeft gegeven, waardoor Hij met Zijn Heilige Geest werken wil, naar Zijn belofte.

In deze tijd merk je dat veel van die dingen zijn weggevallen. Op zijn minst ter discussie staan. Misschien dat dat ook komt doordat in de moderne tijd, deze eeuw wordt ook een 'ik-eeuw' genoemd, minder ervaren wordt van het gemeenschappelijke. Het gemeenschaps-besef. En dat vaak ouderen en jongeren zo ver uit elkaar vandaan leven. Ook al is men nog thuis, dat leven is zo specifiek een op jezelf gericht leven, vaak ook van de ouders - en dat is niet iets wat nieuw is - dat er zo weinig gevoel is van: God heeft ons bij elkaar gebracht. Als vader, moeder en kinderen, maar ook als gemeente van God.

Daarom ben je al heel blij als je in deze tijd toch die uitingen tegenkomt van dat gemeenschappelijke. En dat je merkt dat op een bepaald moment, vaders en moeders en kinderen zich aan elkaar mogen vasthouden, en samen de Heere zoeken, samen de Heere vragen.

Vaak zie je dat zo sterk in tijden van nood. Dan zitten soms ondeugende jongens te bidden in een hoekje om uitkomst. Dan zie je kinderen die soms zo'n grote mond hebben tegen alles in, opeens klein worden. Dan komt er iets boven van dat gevoel: Wij horen bij elkaar. Jij bent mijn broer, jij bent mijn zus, je bent mijn vader, mijn moeder, mijn kind.

Op al deze dingen heeft de boze geest, de grote hinderaar, de satan, een geweldige aanval ingezet. 'Ieder voor zich'. En daarom kan het zijn, kinderen, dat je nog thuis bent, en toch, je hele leven speelt zich af buiten de kring van vader en moeder. Je kunt nog maar moeilijk een uurtje aan de tafel zitten om eens te praten over school, over je werk, over vriendinnen of vrienden. Je spurt zo gauw mogelijk weer verder, je eigen leven, eigen doeleinden, enzovoorts. Dat is een kenmerk, ook heel sterk denk ik, van deze tijd. Hoewel we dat vroegere ook niet moeten idealiseren. Want, ik was de oudste van tien kinderen, en ik heb mijn hele jeugd buiten gesleten, moet ik haast zeggen. Zo gauw als de laatste hap binnen was, was het ruts naar buiten. En moeder had weinig of geen tijd, en vader was moe van het werken en van alles, dus we moeten dat niet veridealiseren. Maar, weet je, toen waren er ook niet zóveel dingen als nu. Als ik naar buiten rende, vaak in de hele zomertijd, op m'n blote voeten, dan ging je het land in, het weiland. Dan ging je met je emmertje of hengeltje op stap, of je hielp de boer, of je was aan het vliegeren, uren lang.

Ik ben niet zoveel naar school geweest, in de oorlogstijd, want dan kon je niet zoveel naar school, de school was later bezet door de Duitsers. Dus je had ik weet niet hoeveel tijd. Vuurtje stoken, en al zulk soort dingen meer. Maar ik bedoel, er was nog geen gokkast om de hoek van de deur. Er werd nog niet geblowd. En er waren niet zoveel andere dingen waar je nu mee te maken krijgt. Waar we nu middenin zitten.

CATECHISMUS ZONDAG 24 VRAAG 64

Je zou kunnen zeggen, dat je vroeger dat leven ook voor een groot stuk alleen met je vriendjes, je kameraden leefde. Ja, dat was toen niet zo erg. Het was ook niet zo gevaarlijk. Maar nu is het allemaal heel anders. "Ga je mee?"

Kijk, nu in deze tijd, waarin we zo heel sterk op onszelf worden teruggeworpen, en nu er zo weinig - nu ja, ik mag niet overdrijven, maar ik zou toch zeggen - niet zoveel contact vaak is, nu een heleboel van die oude dingen: 'luisteren, en je hebt het maar te doen', niet meer opgaan, nu de ouderen ook met een zekere verbijstering naar hun kleinkinderen kijken: "Tjonge jonge, als ik vader was, of als ik moeder was", - want die zijn nog gewend aan hun vader- en moedertijd, toen de kinderen nog klein waren, en ze zijn gewend aan de dingen die toen nog wel opgingen, en die je nu niet meer kunt bereiken in veel gevallen - dat alles maakt het moeilijk.

Tegelijkertijd - je zou dat misschien een klein voordeel kunnen noemen - zie je een heleboel mensen, jonge mensen, - het is vreselijk - die gaan gewoon niet meer naar de kerk, niet meer naar de Catechisatie. Dat is heel erg!

Maar die wél gaan, wél naar de kerk komen, ook al hebben ze niet altijd zoveel zin, maar omdat ze innerlijk toch overtuigd zijn, of wat het dan ook is, van God en Zijn Woord, daar mogen wij als ouderen ontzettend blij mee zijn. Daar mogen wij de Heere vriendelijk voor bedanken. Ook al denkt menig ouder - ik zeg niet altijd wat, maar ik weet toch wel een klein beetje hoe de mensen denken en zo, en hoe ze zitten te kijken, en denk erom jongelui, ik reken er ook op dat je inderdaad in de kerk eerbiedig zit - maar die zeggen: "Nou, als je die ziet zitten, of die. Nu, als je zo in de kerk ..... Zo dit en zo dat". Dat weet ik allemaal wel. Maar afgezien van het feit dat we in de kerk horen te luisteren, en proberen te volgen waar het om gaat, mogen we toch blij zijn als we nog met onze kinderen in de kerk mogen zijn. Want vroeger ging het vanzelf. Vroeger kwam het niet in je gedachten op misschien, in doorsnee onze gezinnen, dat iemand zou zeggen: "Ik blijf vanmorgen uitslapen. Ik vind één keertje genoeg, waarom moet je twee keer? Waar staat dat nu in de Bijbel?"

Nu dat allemaal anders geworden is, al moet vader of moeder dan drie of vier keer roepen, en zeggen: "Schiets op, over vijf minuten gaan we weg", desnoods, maar áls ze dan nog meegaan, en als ze misschien nog een beetje slaperig op een holletje eraan komen, dan mag je de Heere vriendelijk bedanken.

Waarom? Waren de mensen nu vroeger beter? Dat zal ik niet zeggen. In de Bijbel staat dat het wel steeds erger wordt. Waar de liefdeloosheid toeneemt, waar de wetteloosheid toeneemt; waar de liefde verkoudt neemt de wetteloosheid en bandeloosheid toe. Het wordt wel steeds erger. Maar principieel gezien is Adam zo'n oude rakker, al duizenden jaren, dat er niet veel goeds van is te verwachten.

En daarom zei ik, op andere tijden, waarin we allemaal trouw aan vader en moeders hand, zonder uitwendig te mopperen of wat te zeggen, mee gingen, ach, het was wel fijn. En het is wel mooi. Maar o, die kinderen hadden toen nodig, net zo goed, de levendmakende kracht Gods, opdat ze niet in een zekere vorm, waarbij alles: "Natuurlijk ga je naar de kerk, natuurlijk is de Bijbel waar, natuurlijk dit, natuurlijk dat", alsof alles zo gewoon is, zo natuurlijk is.

En wij mogen weer iets leren, dat hoop ik tenminste, van het wonder. "Het zijn de goedertierenheden van de Heere dat wij nog niet omgekomen zijn. Het is Zijn trouw en zorg". Wij worden met onze neus op de werkelijkheid gedrukt: "Het is niet bij een mens

CATECHISMUS ZONDAG 24 VRAAG 64

die wandelt, dat hij een rechte gang maakt. Het is alleen bij de Heere". En daarom ben ik zo blij. Ergens weer naar die kant blij, als je dan hoort, in sommige streken is het nog wel anders, maar in grote streken van het land is er niet eens kerk 's middags. En die ene keer dat er nog wel kerk is, dan kun je ook nog met een kogel door de kerk schieten.

Als ik dan jullie allemaal zie, met alle problemen, met alle zorgen, met alle ontstemming, alles zoals wij zijn, dan ben ik toch blij. "Vriendelijk bedankt Heere dat we er zijn, in de kerk. Geef toch thans Uw zegeningen. Geef heil Heere op deze dag. Ach dat men nog een rijke oogst van voorspoed mag zien, in Uw gemeente. Uw oogst".

Dat is nu het wonder, ook van déze tijd. Want Adam is zo zorgeloos. Al werd dat misschien tijden lang bedekt, achter het gezag en de waardigheid van allerlei vormen en verhoudingen. In principe hadden die mensen hetzelfde nodig.

Nu is het anders. Nu maken een heleboel dingen geen indruk meer. En als moeder of vader wat zegt, dan kan het best gebeuren: "Nu, ik zie het anders, ik ben het er niet mee eens. Ik zie het zó, en ik zie het zó". Allemaal dingen waar wij mee geconfronteerd worden. Is het dan niet een wonder dat we er zijn? Want het zou géén wonder zijn als de kerk hier ook leeg was. En als die geest, die werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid zo'n invloed en zo'n betekenis had bij ons, dat we het allemaal af lieten weten.

Want Adamskinderen - en daarom wil ik deze vraag zó als het ware interpreteren: Die leer maakt niet zorgeloos of goddeloos, maar we moeten eerlijk zijn, van onszelf zijn we geboren zorgeloze mensen. Die voor alles en nog wat zorgen. Die, de één meer dan de ander, er alles voor over hebben om een doel te bereiken hier op aarde, om een zekere status te verkrijgen hier op aarde, om geld te kunnen verdienen op aarde, maar niemand vraagt: "Waar is God mijn Maker, Die de psalmen geeft in de nacht?"

Zorgeloos, net als die rijke man, die alles zat te overleggen: "Ik zal dit doen, ik zal dat doen, ik zal mijn gemak gaan houden, ik zal zeggen: Ziel, je hebt vele goederen, voor vele jaren opgeslagen in je schuren. Eet, wees vrolijk, drink, geniet". En hij wist niet dat in die nacht een stem sprak: "Het is tijd. Gij dwaas, nog deze nacht zal God je ziel van je afeisen. Waar ben je dan. Waar moet je dan heen?" Daar zie je nu die zorgeloosheid van de mensen. Het niet voor wáár houden, dat van God en van de Heere Jezus Christus. En dat wij in de schuld staan bij God! Dat wij niet voor God kunnen bestaan.

En tóch zou ik ons allemaal willen vragen: "Zijn we daar zo zeker van? Dat het goed is? Dat als God onze ziel vannacht van ons afeist, en we moeten sterven, dat we dan ook zonder verschrikken voor Hem mogen verschijnen? Of proberen we dat zoveel mogelijk weg te stoppen door dat algemeen heersend levensgevoel van: Ach, houdt daar nu maar over op, er zijn wel andere dingen aan de hand. We hebben wel andere dingen die onze aandacht en liefhebberij uitmaken. Want ja, dan moet je zeker dít, dan moet je zeker dát, dan moet je zeker zus en zeker zo".

Vaak heb ik die gedachte wel eens in mij: "Heere, wat zult U nu doen?" En dan moet je echt niet denken dat dat voor mij betekent: Wie van ons zal er nu door de Heere in de verdoemenis worden gegooid. Want dat heb ik verdiend, en dat hebben wij allemaal verdiend. Maar dat er iets is van: Wat zal de Heere doen om ons weer eens wakker te schudden? "Gedenk te sterven, bereid uw huis".

CATECHISMUS ZONDAG 24 VRAAG 64

En dan kun je daar in de nacht, tot in je slaap soms mee bezig zijn. Voor jezelf en voor ons allemaal. De kinderen, de kleinen en de groteren. Vooral ook de groteren, die al meer tot hun verstand gekomen zijn: Wat zal de Heere doen?

Want, ik ben er van overtuigd dat wij niet zómaar kunnen doen wat we willen. En al zijn we dan zorgeloos en goddeloos van onszelf, geboren en getogen, dat neemt niet weg dat de Heere geen ledige Aanschouwer is. En dan zeg je wel eens: Ach trouwe Heere, wil toch niet met ons in het gericht gaan.

Ja, en bij mij een beetje uit zijn verband getrokken misschien: Handel toch zachtjes met die jongeling, met Absalom. Want als U straft naar onze zonden, wie zou dan kunnen bestaan Heere, voor U? Wil toch door de verborgen werking van Uw Heilige Geest in onze harten werken, om ons te overtuigen en te leren. Want als de Heere gaat ingrijpen door Zijn machtige daden, - o dan weet ik wel, dat alle dingen moeten medewerken ten goede - dan kun je wel eens benauwd worden.

Dan kun je wel eens liggen luisteren of dat je al een voetstap hoort. En dan te weten, de Heere doet geen onrecht. Hij is recht in al Zijn weg en werk. Maar, zegt de zondaar, Heere, Uw goedheid kent toch ook in het gans heelal geen perk. Ontferm U over ons.

Je moet dat niet opvatten als iets melancholisch of sentimenteels. Helemaal niet! Maar dat zijn toch de kernen van de vragen van ons leven. En dan zou ik deze vraag zó willen stellen: Kind, jongen, meisje, man, vrouw, hebben wij al eens geloofd in ons leven, dat wij zo zorgeloos en goddeloos geworden zijn? Hebben wij dat stukje van de waarheid en van de leer al eens beaamd: O God, ik ga liever naar de hel dan dat ik naar U luister. En ik ben geneigd om alles prijs te geven voor een handjevol klatergoud. Wat me op een gegeven moment toeroept: Bij mij is het niet, ga maar door!

Hebben wij dat geloofd? Want dat geldt nu voor een mens die misschien nog keurig naar de vorm in alles meedoet, en het geldt ook voor de mens die zo'n beetje op de wip staat: Zal ik nog gaan, of zal ik maar niet gaan, die kerk kan het ook niet geven, daar zitten ook huichelaars, en wat daar gebeurt, enzovoorts. Dat geldt voor ons allemaal. Hebben wij het nu geloofd, dat we zo ongelukkig geworden zijn, dat we zo zorgeloos en goddeloos zijn geworden? En dat we nu maar voor het vaderland weg leven, aanzien wat voor ogen is. En voor de rest .....

Maar nu de leer.

Wat is nu de leer? De leer is: Ik kan niet en ik hoef niet iets te verdienen. De wet eist wel van mij: Doe dat en gij zult leven, maar diezelfde wet gaf mij niet de genade, niet de kracht om iets van die Wet te vervullen. Integendeel!

Doordat ik steeds weer via mensen, of welke omstandigheden ook, te maken kreeg met die wet, - in de kerk en noem maar op - heeft het bij mij meer verzet opgeroepen en toorn gewerkt. Want juist, elke keer weer als je dacht: O dít, dít is het, dan was daar die verborgen stem die zei: "Nee, dat is het níét!"

Dan was daar wéér die vraag: Heb je nu God boven alles, en je naaste als jezelf lief? En dan moet ik eigenlijk zeggen dat ik het meest van mezelf houd. Dat ik een grote egoïst ben.

Die wet, die zo goed is, waarin al ons heil gelegen is, om nu zó te leven, zoals God dat in Zijn heilige wet zegt. En dan niet zo als de Joodse rabijnen dat uitlegden, dat krampachtige. Maar om nu echt blij van hart en zin, in te zien dat wat God bedoelt in Zijn

CATECHISMUS ZONDAG 24 VRAAG 64

heilige wet, is alleen maar goed. Daar kan ik alleen maar wel bij varen. God, mijn vader en moeder, mijn broer en zusje, mijn werkgever, mijn vrouw, mijn man, huwelijk, gezin, kan er alleen maar wel bij varen. En wat daar niet naar is, is uiteindelijk ook alleen maar ellende. Dat zie je voor je ogen. Bij alles wat zich afspeelt aan dieverijen, overspelen, hoerereien, vrije verhoudingen, en noem maar op. Waar loopt het op uit? Vaak is men diep en diep en diep ongelukkig.

Nu, die wet, om die nu zo te doen, dat ik zou zeggen: "Lieve Vader, wat bent U goed voor zo'n mens, om mij te zeggen hoe het me wel zal gaan. Hoe ik mag leven om werkelijk te leven! Voor U, maar ook in mijn situatie als mens. Mens te zijn op aarde". Daar kan ik nu niet komen. Want daar ligt die verdorvenheid, die diepe val, mijn zondenbestaan, alles wat zich verzet.

Nu is die wet wel goed. Die wet is vaderlijk, die wet is lieflijk. Die wet hoeft je je niet voor te stellen als een soort slavendrijver, nee! Die wet, tot hun behoud gegeven.

Mozes zei: Denk er om, dít is je leven! Als je dit verwerpt, gooi je je eigen leven te grabbel. Maar Mozes kon het mooi zeggen, en de wet was mooi en op twee stenen tafelen ingegrift, maar ik kan niet met zó'n hart blij, opgewekt, de Heere omhelzen en zeggen: "Trouwe God, bedankt voor die mooie brief. Bedankt voor die wijze, inhoudvolle wet". Dat kan ik niet, want ik ben vlees. En met dat vlees nu komt die krachteloosheid van de wet uit.

Die wet kán mij eigenlijk niet zegenen. Die wet zegt tegen de farizeeër: "Schiet op met je verbeelding. Je hebt God niet lief, maar jezelf". En die wet zegt tegen de tollenaar: "Dief, daar ben je niet eerlijk aangekomen". En die Wet heeft gelijk. Maar er verandert verder niets. Wat nu?

Hoor naar de leer. Dáár zendt God Zijn Eigen Zoon, in de gelijkheid van het zondige vlees, en dat voor de zonde. En dáár zie je nu het recht der wet vervuld. Van het begin tot het einde, altijd gedachtig aan de wil van de Vader. En dat niet als zo'n zwartgallige boetprofeet, maar als iemand die liefde bewijst aan de naaste. Die water verandert in wijn! Die met blijdschap de kindertjes omhelst, Die blij is als ze dansen en springen met palmtakjes in hun hand, en roepen: "Daar is de Koning, de Koning! Hosanna!" Zó! Hij heeft alles gedaan zoals God het écht wilde.

En nu? Hij heeft ook de straf gedragen. Vanwege het feit dat ik het níet heb gedaan. Dat ik een zelfbedoeler en een eigenbedoeler ben, zo egoïstisch en ongehoorzaam. Hij heeft alles gedaan, tot Hij uitriep: "Het is volbracht!"

Nu komt de boodschap: "Dit is het werk Gods, dat eenieder die de Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, eeuwig leven hebbe".

Er staat niet: "Dit is het werk Gods, dat je zo krampachtig mogelijk een voorraad goede werken bij elkaar probeert te krijgen, zodat je niet bang meer hoeft te zijn. Zodat je zegt: Ik kan hier mijn hoofd wel op neerleggen". Nee, dat KAN NIET MEER. Dat is voorbij. Al zeggen we duizend keer: "Heere heb geduld, ik zal U alles betalen", dat is voorbij. Wij worden nu geconfronteerd - daarom is het ook HET HEILIG EVANGELIE - daar wíj de eeuwige dood moesten sterven, heeft Hij het op Zich genomen. Het is buiten ons, zonder ons, en toch voor ons gedaan, door de Heere Jezus Christus, de Zoon van de

CATECHISMUS ZONDAG 24 VRAAG 64

Vader.

Die hoge Rechter wilde tegelijk onze Redder zijn. En zo heeft Hij Zijn Eigen Kind onder de wet gegeven. Opdat Hij ons, die onder die vloek der wet waren, verlossen zou.

Dus de boodschap van deze leer, van de rechtvaardiging van de zondaar om niet, zegt ons eigenlijk: "ER IS NIETS MEER TE DOEN, ALLES IS AL GEDAAN". Wat dat betreft hoef je dus geen zorg te hebben van: Ja maar ik, ik, ik. Nee, zegt de Vader, dit is Mijn Zoon, Mijn échte Kind, Die heeft álles gedaan. In Hem heb Ik Mijn welbehagen. Dat zegt God. Alleen zegt Hij: Zie op Hem. Geloof dat heil en troostrijk woord. En dat geeft Hij nog ook. Dat laat Hij ook nog niet aan ons over, aan onze capaciteiten. Want dan geloven we het NOOIT. Hij maakt ALLES!

En dan?

Wat nu de wet onmogelijk was, omdat ze door het vlees krachteloos was, dat heeft God gedaan. In Christus Jezus Zijn heilige wet verheerlijkt. Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons die geloven. Die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest.

Wat is dat nu?

Dat is dit: Wat nu die wet niet kan, dat doet de Heere Jezus Christus, dat doet de Heilige Geest. Dat doet de eeuwige liefde, die ons zo overrompelt, dat ze ons als het ware in de armen sluit en zegt: "Ik heb u lief gehad met een eeuwige liefde".

En als je dan zegt: Dat bestaat toch niet, dat kan toch niet, want weet U wel wie ik ben? Dan zegt Hij: "Ik weet zo goed wie u bent, kijk eens op Golgotha. Daar hangt Mijn Eigen Kind te sterven. Dacht je dat Ik dat voor niets deed. Maar zo goed kende Ik je, dat je zo verloren bent, en zo van Mij losgesneden, zo zorgeloos en goddeloos, Ik heb van eeuwigheid al voor dit Kind gezorgd. Mijn zorg gaat alles te boven".

Ik zeg het misschien een beetje beknopt, maar zo komt God en overweldigt ons door Zijn onbegrijpelijke liefde. Hoor je het, vaders en moeders? En kinderen? Vaders en moeders in ons midden die het zo vreselijk moeilijk hebben? Die voor zichzelf zo bedrukt zijn, luister eens. Dat is het Woord, de Boodschap van God: "Alzo lief heeft Hij de wereld gehad". Ben je dat nu? Zit je nu zonder pretenties hier voor Gods aangezicht, in de erkenning: Daar zit die man, daar zit die wereld. Daar zit alles wat niet deugt.

Zo komt God in Zijn eeuwige, zoekende, vergevende liefde, tot ons afdalen in Christus Jezus. En terwijl Hij Hem in de duisternis besluit, trekt Hij zondaren tot Zijn wonderbaar licht. En Hij verwerft Zijn Heilige Geest. En die eeuwige liefde is het nu. Dat is die Geest ook van de Heere. Die zegt: "O lieve, trouwe God, ik ben een hater, ik ben een afzichtelijk schepsel, en toch, ik kan niet laten om te zeggen: Lieve Heere. Niet omdat U lievig bent, maar omdat U Uw enige Zoon gegeven hebt, tot een verzoening voor onze zonden. Ik durf en kan het niet geloven, want ik voel in mijn hart, in mijzelf, geen nieuw hart, maar een oud hart. Ik heb zo nodig een ander hart, een rein hart. Ik wil, telkens voel ik het in mijzelf, het kwaad en wat verkeerd is. En het is niet uit angst, trouwe Heere, en ook niet om te verdienen, maar Uw lieve Zoon, Uw eeuwige liefde is zo groot. Ik wil zo graag, ach houdt U mij alstublieft vast. Neem toch die boze begeerte uit mijn hart weg. En geef toch dat ik niet zo lelijk doe tegen mijn vader of moeder, of mijn zusje. Het is mijn eigen schuld, maar elke keer weer doe ik het. Help mij Heere".

Zo komt die Geest, uit de LIEFDE, ons hart, dat harde hart, zacht maken. Zo komt het ons innemen, als het ware, voor Hem. Voor alles wat goed is en wel luidt. Zo zeggen

CATECHISMUS ZONDAG 24 VRAAG 64

wij: "Als ik maar een rank in die Wijnstok mag zijn. Waar de Wijnstok de sappen instuwt. Dan is het goed Heere".

Het is een moeilijke weg. Want wij hebben allemaal wel adervernauwing en bloedvaatvernauwing. Je zou zeggen: De sappen van die Wijnstok worstelen tegen alle belemmeringen in. Maar ze zijn er, en ze doen, niet om wat te verdienen, maar omdat Hij goed is, omdat Hij alles is doen ze ons vragen: "Heere, schraag op Uw spoor mijn wankelende gangen. En wil ook onze kinderen meetrekken op dat spoor, om ons van het pad der zonde - of het nu een verkeerde vromigheid is, of goddeloosheid - af te keren. Want Uw Woord is goed".

Daarom zegt dat antwoord, omdat het wéét van de eeuwige liefde: "Het is onmogelijk dat die Christus door een waar geloof ingeplant is, niet zou voortbrengen, vruchten der dankbaarheid". Ik zal Uw Naam met dankerkentenis verheffen!

Heb je het nooit gemerkt, als je iets van de liefde mag proeven, dat dan alles anders is? Direct al? Merk je in het gewone leven, man en vrouw, als de liefde een ogenblik in uw hart ontvlamt, dat dan alles anders is? Dat je ook van elkaar en voor elkaar alles anders ziet? Dat er in de liefde iets is van de tederheid en de beminnelijkheid van het Evangelie? Van het elkaar vinden?

Wat denk je dan, als nu de liefdeboodschap: "Roept haar toe dat haar strijd vervuld is, dat haar ongerechtigheid verzoend is. Dat ze dubbel ontvangen heeft van de hand des Heeren voor al haar zonden", als die liefdeboodschap weerklinkt? Voel je dan niet dat alles anders is? Alles! Dat je er anders tegenaan kijkt. Dat zulk een liefde geen zorgeloosheid werkt, of goddeloosheid. Maar dat die liefde nu juist doet vragen naar de Heere, en naar Zijn sterkte. En ook het welzijn van elkaar zoekt, dat ook.

Daarom is het onmogelijk - de tijd is mij ontgaan, vergeef me - dat stukje wat ik nog in mijn gedachte had laat ik maar even rusten. Het kan inderdaad zijn dat de mens het spoor bijster raakt. En zoals onze vaders zeiden, een tijd lang in grove zonden terecht komt, die ons des doods schuldig maken. En dat God in Zijn rechtvaardigheid daarover toorn. Maar ze zeggen ook: God komt terug. Hij laat het er niet bij zitten. Hij brengt ze terug met gewezen en met smeking. Dat doet Hij. Maar daar hoeven we niet naar te verlangen, om zo in zulke grove goddeloosheid te verzinken.

Geliefde gemeente, wij worden ook menigmaal ontroerd, dat weet u, door dingen in ons midden. Want wat er in het groot gebeurt, dat gebeurt ook in het klein. Ik heb wel eens op mijn vingers uit zitten tellen stilletjes, hoeveel kindertjes er hier zijn. En dan zo zijdelings met een blik op de statistiek. "O God alstublieft, bewaar ons toch. Bekeer ons toch tot U".

Want ik weet wel, je kan zeggen: Dit of dat, al die ziekelijke dingen, maar dat is ook schuld. Dat is ook schuld. En wat denk je, zo zijn er nog zoveel dingen die ik nu niet bij name altijd kan noemen. Maar waarvan ik weet van zulke diepe zorgen en een groot verdriet. Dat ik moet zeggen: Vader of moeder, dat mag ook niet. Je moet je hoofd niet laten hangen. Je moet niet wegzinken. Nee, we moeten en zullen, omdat God het wil, hopen op Zijn heil.

Zullen we dan eens van goeder harte gaan zingen met elkaar: "Verlos ons uit de boze macht". Een beroep doen op Gods eeuwige liefde? Om dan voor die grote Koning te mogen belijden: "Want Uw is het Koninkrijk o Heere". Laten we dat doen.

CATECHISMUS ZONDAG 24 VRAAG 64

AMEN